Zeidy: This was a dvar torah that R' Oelbaum requested be printed because it was a very beautiful vort on Ki Sisa, and he gave us permission to put it in the sefer.

In this shiur, מעזרת השם, אפ'll give an appreciation of the wonderful gift, the wonderful מתנה, called שבת. We'll begin first with the מסכת שבת, דף י"ד עמוד ב' מוג in מסכת שבת, דף י"ד עמוד ב' מוג tells us, ואמר רבא בר מחסיא אמר רב, הנותן מתנה לחברו צריך להודיעו and tells us, מסכת שבת, דף י"ד עמוד ב' ואמר רבא בר מחסיא אמר רב, הנותן מתנה לחברו צריך להודיעו, as the gives a מתנה regarding the שבת one must notify him, שבת one must notify him, לדעת, as the פסוק says, in לדעת, they should know, they should be aware of what they have. כי אני ה' מקדשכם,

The גמצא, גמני, לדעת, כי אני ה' מקדשכם, אמר להם הקדוש ברוך הוא למשה, מתנה I have a very good תנני מי הכי, לדעת, כי אני ה' מקדשכם, אמר להם הקדוש ברוך הוא למשה, בבית גנזי בבית גנזי ואני מבקש ליתן לישראל, לך והודיעם is מתנה is מתנה is שבת, this שבת, ואני מבקש ליתן לישראל, קר והודיעם, go and be מודיע them, what they are getting and what they are receiving.

So באמת there are a number of קושיות regarding this אמרא. First of all, why בכלל was it necessary for the אמרגה to use the מתנה לשון, מתנה מחנה אמנה מתנה מתנה מתנה מתנה מתנה מתנה After all, the word מתנה מתנה אמנה מתנה לי בבית גנזי have a good מתנה After all, the word, מתנה the whole מתנה by its very definition implies something that is good. The means I'm giving something to someone, it's a gift. Whether the gift is more expensive, whether it's less expensive, but the מתנה בעצם idea of a מתנה בעצם is something that's good. So what is the emphasis מתנה יש לי בבית גנזי

And second of all, what does the גמרא ברוך הוא mean? That אברוך הוא שמs saying to משה רבינו , I have a משה הנוי hidden away, בבית גנזי , and I wish to give it to כלל ישראל. The obvious question is, מצות שבת was already long given in מרה. And also in פרשת יתרו , and I wish to give it to מצות שבת שבת הדיברות it so, what was unow in משה האברות ולא פרשת כי תשא in ow in מתה that it's mentioned already in משה says to משה לכאורה, "Go and be מחנה that I'm giving them a מתנה that I'm giving them a מתנה מחנה אברות מחנה ווישראל מחנה אברות מחנה ווישראל מחנה שבת מחנה שבת מחנה שביע מחנה שבת מחנה שבת מחנה שבת מחנה שבת מחנה שבת מחנה שבת מחנה שביע מחנה שבת מח

In addition to that, we find a very fascinating חוספות in מסכת סנהדרין לז ב: on the pasuk in מכנף הארץ זמירות שמענו, ישעיהו on the pasuk in חוספות. הקדוש ברוך הוא סווספות מטרום בתשובת הגאונים, אוז מירום בתשובת הגאונים, מעוספות הקדוש ברוך הוא סווספות הקדוש ברוך הוא סווספות מעוספות שאין בני א"י אומרים קדושה אלא בשבת השובת הגאונים do not say שעיה only on קדושה אלא בשבת העודה שעיה הפוק because there's a מלאך concerning the ששיה מלארים, the heavenly מירות הקודש לאחד הקדוש ברוך הוא מירות, it says שעיה החול הקדוש ברוך הוא מירה שירה אחת ביום בששת ימי החול during the six days of the ימי החול הקדוש ברוך הוא שירה שירה אחת ביום בששת ימי החול לפני המקום רבש"ע אין לנו עוד כנף, and each wing says מלאכים אומרים החיות לפני המקום רבש"ע אין לנו עוד כנף, we ment are we going to do about שבת אומרים החיות לפני המים לי עוד כנף אחד "שבת so what are we going to do about שבת לי עוד כנף אחד "שרת שמענו". "there is another wing", והקב"ה משיב להם יש לי עוד כנף אחד "שבת because there's משבת מכנף הארץ זמירות שמענו וואבת אבת that is a very special שירה שירה שבת שבת that is being said on שבת and that is the הגאונים is something that's reserved to be said for אבת מכנר הגאונים.

We're going to see more about this in the ספר מרגליות הים, who brings down בשם הראב"ד and other בשם הראב, and the שאלה, and the בשם הראב is that the בשם הראב don't say קדוש at all, only בשבת, or the כוונה is only regarding קדושת כתר, that that is said only on שבת, that that is said only on שבת and the question is, what is the particular שייכות of the קדושה of קדושה to be said שייכות?

Another thing that deserves to be looked at and to analyze, we know that in the חסו סל חבר, תפילה שבת ברכו, אין אור ובוֹרֵא אֶת הַפּל ווֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא אָת הַפּל ווֹצֵר אוֹר וּבוֹרָא אָת הַפּל ווֹצָר אוֹר וּבוֹרָא אַת הַפּל ווֹצֵר אוֹר וּבוֹרָא אַת הַפּל ווֹצַר אוֹר וּבוֹרָא אַת הַפּל ווֹצַר אוֹר וּבוֹרָא אַת הַכּל ווֹצַר אוֹר וּבוֹרָא ווֹדוּדְ. וְהַבּל יֹאמְרוּ צֵין קְּדוֹשׁ בַּה׳. הַכּל יִרוֹמְמוּךְ פָּלְי יִאַבְּחוּךְ, וְהַכּל יֹאמְרוּ צֵין קְדושׁ בַּה׳ בְּל יִרוֹמְמוּך ווֹבְּל יִאַבְּחוּך וְיַשְּבְּחוּך וְהַבּל יִאַבְחוּך וְיִשְבָּחוּך וְיִשְבָּחוּך וְיִשְבָּחוּך וְיִשְׁבְחוּך וְיִשְבָּחוּך וְיִאַבְּחוּך וְיִאַבְּחוּך וְיִאַבְּחוּך וְיִאַבְּחוּך וְיִשְבָּחוּך וְיִשְבָּחוּך וְיִאַבְחוּך וּבְּל יִיִרוּתְמוּך מָל וּדְרּ וְיִבְּחוּך וְיִשְבָּחוּך וְיִשְבָּחוּך וְיִאַבְחוּך וְיִשְבָּחוּך וְיִאַבְחוּך וְיִשְבָּחוּך וְיִאַבְחוּך וְיִאַבְחוּך וְיִשְבָּחוּך וְהַבּל יִדְּוּבְּל יִיִבְּרְוּך מְבּל יוֹדוּך וְהַכּל יִיִּדְרָם מְחוּך וּבְּבּל וּיִבּל וּיִבְּר וּיִבְּי בְּרוֹי בְּה בּל וּדְרִי בְּחוּך וְיִשְבָּחוּך וְיִשְבְּחוּך וְיִאב בּל יוֹדוּך וְיִבְיִב אָב מוֹר וּבּל וּבְּיִב בְּבּל יוֹדוּך וְבִבּל יִבְּרְי בְּבּר וְיִיבְּבְּר וְבִילְי בְּבְּר וְיִבְּל יִבְּיִב וְיִבְּי בְּבּל יִידְרְב וְיִבּיל בְּבּל יִידְרְב וְיִבְּי בְּבּל יִידְרְב וְבְּים בּבּל יִידְיבְּב וּבְּל וְבִּי בְּבּל יִידְבּיך וּבְּבּל יִבְּבְּם וּבְּי בְּבְּי בְּבּל יִיְבְיבְ וּבְּבּל יִיִבְיל וְבְּים בּבּל יִידְבּיל וְבִיל יְבִיל וְבִיל וְבְיב בּבּל יִידְרָב וּבְּב וּבְּב בּבּל יוֹדוּךְ וְיִבְּבְם בּבּל יוֹדוּך, וְבְּבְב וְב

In addition also, we find something very interesting, According to נוסה אשכנו, there is a שינוי, there is clearly an open אינוי הניכר, that we say in the weekdays, The weekdays after יוֹצֵר אוֹר, there is the נוסח סס סס סס סס סס סס סס שבת that we say in the weekdays, The weekdays after יוֹצֵר אוֹר, there is the פסוק. אות מכניל בּקָרֶם בְּעָשֶׁיךָ ה' בּלֶם בְּעָרֶטְה עָשֶׁיךָ ה' אַנוֹסה אַשׁכנוּ And the question is, what is the reason? What is the reason that on שבת we do not say 'מה־רבּוּ מעַשֶּׁיךָ ה' אַנוֹיר.

In order to clarify all of these עניינים, it behooves us to look a little bit back into one of the most difficult, difficult questions from time immemorial. This is one of the most difficult questions, something that bothered the great philosophers and great thinkers, a very, very painful question, which truly, in fact, challenges the אמנה of each and every person. And one, on account of this יקוש און, from time immemorial, has to strengthen himself, and be אמנה himself, in his firm belief in the אמנה of אמנה אונה ברוך הוא of אמנה אמנה לודיש ברוך הוא of אמנה אמנה לודיש ברוך הוא of אמנה אמנה לודיש ברוך הוא tells us is a question that was already raised by משה, as we find in the אמנה ברכות דף ז ע"א אול הודיש ברוך הוא brings the pasuk in "בְּלֶבֶי נָא אֶת דְּרֶבֶינְי נָא אֶת דְּרֶבִינְי נָא אָת דְּרֶבִין נִישׁ א שוֹלְבָי וֹשׁל עוֹלְם! מָּבְּנֵי מָה נַשׁ צַּדִּיק וְטוֹב לוֹ, וְנֵשׁ צַּדִּיק וְרַע לוֹ, וְנֵשׁ צַּדִּיק וְרַע לוֹ, וְנֵשׁ צַּדִּיק וְרַע לוֹ, וְרַש לוֹ, וֹשׁ ברוך הוא hor are we to understand that the אונים סול העשים אונינים ואונינים אונינים אונינים אונינים אונינים אונינים אונינים אונינים ווא אונינים אונינינים אונינים אונינינים אונינים אונינים אונינים אונינים אוני

As mentioned, this is a very, very difficult question, which is already addressed by the רמב"ן himself in the הקקה, to רמב"ן says as follows: ריש דבר מכאיב הלבבות ומדאיב המחשבות - There's something that is very, very painful to the heart, and also quite painful, it's a burden on the ממנו לבדו and on the mind. This particular question, points out רמב"ן, is so difficult that had because of this question alone, ממנו לבפירה גמורה, והוא לכפירה גמורה, רמב"ן, and all the generations, says the הראות בעולם, and the question is, הראות בעולם, that we observe in the world, משפט מעוקל, we see what appears to be an unjust שמשט מעוקל, ווא and the question is, הראות בעולם is not conducting the world in a fair way. From the fact that ווא משפט בי השפט בירה מכל אומה ולשון וויב לו השפט מעוקל בי השפט מעוקל בי השפט מעוקל בירה בי השפט בירק ורע לו it possible that וויב לו ביי הוב ביל הוב שונם ביי הוב ביל הוב שונם ביי הוב ביל הוב שונם ביירה בי השפט ביירה ביי הוב ביירה ביירה

We, of course, are not going to make an attempt to answer this question, because the real answer, why is it that the ורשע וטוב לו and the אַדיק ורע לו, the answer to that question will actually only be revealed בעזרת ה' כשיבוא משיח צדקנו במהרה בימינו. But what we would, in fact, like to explain is, what should be the real מחשבה of a Yid? How should a Yid be thinking when they get into this ? What should be the true השקפה of a Yid? What is the true השקפה regarding this question? And also, in addition, to understand that how does this connect with the ענין with the theme of מקושר that we're speaking about? How does relate regarding this particular very, very difficult question? How does this to the מקושר?

So the first item, therefore, we have regarding this question is, in fact, none other than the מהר"ל מפראג himself, the מהר"ל מפרא, נצח ישראל is not mentioned even once, פרק י"ט חו ספר, נצח ישראל, that the entire מזמור מו is not mentioned even once, דבר פלא מורר שום ענין, שבת is not mentioned even once, דבר מור"ל השלם, that the שייכות to שייכות to שייכות to שייכות to שייכות to שייכות if we take a look at the words of the מהר"ל מהר"ל מהר"ל מהר"ל שבת מהר"ל מהמור שיר ליום השבת המומר שיר ליום השבת מהר"ל based upon what he said before, that regarding that השלם is the מייסד שלם was מהר"ל המומור הוה שנזכר יום השבת, being the מהר"ל המומור שיר ליום השבת, the שייכות the brings down מזמור שיר ליום השבת, מומר שבת, that he says, שממר שייכות ליום השבת, So what שייכות does it have with wet altogether?

Says the אבל מפני כי השבת בו השלים השם יתברך העולם. Because it is on אבל מפני כי השבת בו השלים השם יתברך העולם. Because it is on אבל מפני כי השבת בו השלים השם המר"ל - Because it is on אבר that creation of the world, was completed. In other words, what the מהר"ל , first of all is telling us, not the way that we would simply observe. Looking at the surface, at creation, the way we look at it, we see that הקדוש ברוך הוא ברוך הוא he rested, so שבת be didn't do anything. שבת with שבת בריאת העולם , בריאת ה

כי נמצא דברים שהם החרון, the מהר"ל and since, כי יש שהם אומרים being that there are those that say, מהר"ל בעולם, there are people who complain and criticize the world, they're not happy with Hashem's creation. They criticize, in their opinion, they say there are mistakes made in the בריאה. There are things that doesn't שתים, there are things that doesn't work out. especially, says the מהר"ל concerning the question, ובפרט, פרע לו רשע וטוב לו דבר זה יחשב הסרון - this is considered by many to be a great הסרון. So therefore, regarding this question, ועל זה אמר, therefore in הסרון, we say, מומור שיר ליום השבת טוב להדות לה', we say that when שבת comes, when שבת contributes, that now that we have שבת, we realize that everything is just, and everything is right, and there's reason to thank שבת - כי יש להודות השם יתברך על שלימות הבריאה, ושלא ימצא חסרון בבריאה, רק הכל בהשלמה .הקדוש ברוך הוא tells us that in fact we have a perfect world. However, we don't recognize it on this world אינה רק מצד עולם הבא. But the truth being, that this השלמה, that in fact truly exists, is something that will not be recognized only in איל, לידו יושלם הכל שיתבאר, ולכך אומר - which means that when will we really be capable of singing? In other words, to really understand that whatever טוב ברוך הוא did, everything that הקדוש ברוך הוא does, is everything is the טוב, this will be ליום השבת, which means, כי אף אם נראה בעולם הזה דבר מה שהוא , which means - ליום שכולו שבת, והוא מנוחה לחי עולמים ,מסכת תמיד say in the end of כי אף אם נראה בעולם הזה דבר מה שהוא - that even though from the vantage point, and from the look, and the view, and from the lenses, that we look in this world, many things appear to be חסרון, many things appears to have deficiencies, אבל מצד עולם הבא יושלם הכל - everything is perfect. The that we look, and we see, and we raise, and appears to us to be חסרונות, this is only from the vantage point of being here in עולם הזה, looking at something that's incomplete.

In other words, the קרשיא is telling us very simply, that when you have a Yid, who had this קרשיא, turning in his head, why is it the ורע לו, רשע וטוב לו ? The Yid has this question הודיעני נא אַת דְּרַכִּידְ, however, what the מהר"ל is telling us, but after a Yid says this אין השבת of אין היים השבת, then all the קושיות have to be answered. אין הכא נמי, in the middle of the פפיטל you see the question is being raised itself, בעים כמו עשב, how is it that רשעים are able to blossom like grass, ויציצו כל פעלי און, that all the פעלי און, that all the פעלי און the evil doers, ויציצו, they grow, and they prosper, and they develop. But מזמור שיר ליום השבת, when he says מזמור שיר ליום השבת, by the time he gets to the end of the קפיטל, he says, וֹב באמת did at הַגִּיד כֵּי נַשֶּׁר ה' צוּרִי וְלֹא עַוְלַתָה בּוֹ, He then realized that whatever באמת did at באמת is really perfect, it's a hundred percent satisfaction guaranteed, because מַעִין עוֹלָם הָבַּא, מזמור שיר ליום השבת, יום שכולו שבת is שכולו שבת. And there, האמת, there is no באמת. It is only here at עולם הזה that it appears to be a הסרון, because we don't understand, our is limited. איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת we are in this world, we have limited vision. We are in the beginning of an , as a foolish person, a boor, and the beginning of an כסיל. And therefore says the בתר, מהר"ל שכת, יום שכולו שבת, מהר"ל הבא - Then באמת, we will understand, and all our questions will be for answered. So when we say מזמור שיר ליום השבת, then, even though he doesn't really know the reason, but now he understands that whatever appears to be wrong in this world is merely because he's not able to see it. But באמת, לעולם הבא everything is answered. In the world of Shabbos, there are no questions. Everything is just, and everything is perfect. Everything is בתמימות. And he is then very able to sing a song, and to say, טוֹב להדוֹת to thank Hashem for everything that he performed, that he did in creation. Because in the world of Shabbos, in the world of Shabbos, which is מעין עולם הבא, there are no questions, there are no חסרונות, it's a perfect world. It's a world of השלמה.

In order to understand the עוֹמֶק הדברים, and how a Yid is supposed to think, and what should be the השקפה of a Yid, עוֹמֶה הָל הַמָּה , it would help us a lot to take a look at the words of the רמח"ל. Precious words of the רמח"ל, in the חבונות וווי וווי השכל in the שכל starts with אומר השכל אומר השכל in the שכל is based upon the various ויכוחים and debates between the שכל and the האואר. So we have here the שכל responding, and the שכל saying, the intellect: הלא הבריאה הזאת, the הלא ענינים מפוזרים בתחלה לא יראם אלא ענינים מפוזרים בירוא הבריאה הואר. Anlyone who looks at the world in a superficial way, ומפורדים בירוש, בלתי מתקשרים כולם אל תכלית אחת. All that he'll see at first, is עניינים that are scattered, and they're completely separate. ומפורדים בירוש, בלתי מתקשרים כולם אל תכלית אחת he looks at the world, he does not see the items interconnected or interrelated, that all should be serving one purpose. He does not see that אלא כל אחד ענין בפני עצמו, לתכלית מיוחד, נשלם בעצמו has its own individual הבירו. תכלית שיצטרך לחבירו תכלית שיצטרך לחבירו העלית מיום בדומם בומח השומר בלתי שיצטרך לחבירו העלית הוווים, ווווים הוווים בדומם בומח השומר בעלי חיים, אין ביניהם קשר ויחס שיצטרכו להעזר זה מזה, and a relationship, that one really has to come on to the other. הושיתקבצו לתכלית אחת - And - ושיתקבצו לתכלית אחת - And - ושיתקבצו לתכלית אחת - The ord - Completely has to come on to the other. הבא הא השכלים אחל - So many הוש האום בעלים היום בשלם בעלים אחל - So many העובצו לתכלית אחת - And - ושיתקבצו לתכלית אחת - And - ושיתקבצו לתכלית אחת - And - רשיתקבצו לתכלית אחת - And - רשית אחת - And - רשית - אומים אחת - And - רשית - אומים אחת - בלחד שלשלם העצמות - And - רשית אחת - בלחד של העלבות השלם העוברים העוברית הבירות העלבות העוברים

that should all come together for one purpose. אלא but rather כל אחד נברא למה - everything was created for its own purpose. כל אחד נברא למה המכוון - everything was created for its own משלים - everything was created (א תכלית המכוון בו - And each and every תכלית המכוון הותר - no more.

However, says the ימצא, this is a big mistake. אך מי שיעמיק בחכמה - Whoever looks a little bit deeper with wisdom, אוווא will find, היות כל הנמצאות כולם מתקשרים קשר גמור זה בזה - In fact, you will come to the realization that everything that we find here in the world, everything has a direct relationship, they are all connected with a שכולם צריכים להשלים הענין שאליו כיוונה החכמה העליונה בבריאה. in creating the world had a specific תכלית. And in order to make that specific הקדוש ברוך הוא come about, תכלית created the world, which therefore means that each and every thing that is created in this world, the purpose of each and every thing is for this common תכלית. for the common goal to come about. וכולם מתקבצים לתכלית - And everything is gathered together for this one purpose. שתנאיו רבים וסדרם עמוק - Which there are a lot of conditions in order to make this happen and which involves a very deep סדר, Hard to understand and to see it, הלקים הבריאה הרבים האלה - All of the many, many הלקים - All of the many, many in the בריאה, in fact, are not separate. They are not בפרז. But rather בסדר, in fact, are not separate. They are not בריאה but everyone actually has a relationship, one with the other, for the particular ארצתה המחשבה העליונה - That שרצתה הקדוש ברוך הוא had in mind when he planned to build this world. מכולם - And from all together, not individually, but from all together. יצא הפרי הטוב הראוי לצאת מן הבריאה - In order for the perfect הכלית, for that wonderful fruit to come out of the בריאה, that can only take place because we have all of the various in the אמוק הוא .בריאה בריאה ודבר זה כבר אמרתי עמוק הוא .בריאה said, I already said that this is very deep to understand and to see it, because when we look at the world, we don't understand how does one אייכות with something else and how does this have a שייכות with that? How does the ant have a שייכות with the elephant? And how does the elephant have a שייכות with certain vegetation, with certain insects and with certain other עניינים of the בריאה? And therefore, when we look and we dissect every בריאה in the בריאה, we are not able to recognize and see that actually they are working in harmony. That in fact, they are not different separate pieces, but rather all of them in their own way are working together in the same way that we have a symphony of an orchestra. But we have different people playing different instruments. But nevertheless, everybody understands that each and every person is not doing his own thing, but rather they are working in unison and in harmony in order to produce that beautiful, wonderful sound that can only come about as a result of the collective efforts of each and every person in that orchestra, in that symphony.

What the רמה"ל is telling us is that the entire בריאה, everything that we find in the בריאה is part of this wonderful symphony in order to bring about the התגלות כבוד אה, which that is the purpose of the הבריאה, that we recognize the כבוד התגלות כבוד and kingship in this world, and all of the בריאה in the בריאה together as being part of a larger picture, of being a חלקים of that big puzzle serve to accomplish and to bring this הכלית to fruition. And therefore, the רמה"ל goes on next and he says, ובאמת תראי - Truth be told, you will see מעשים איז רע נמצא בעולם. that also in מעשים there's nothing really י הדברים, in this world, אלא בחלקי הדברים. What we perceive to be שרם is only looking at the הלקים individually in isolation, טרם התחברם להשלמת הדבר Before they all come together to make up the perfect אך. השלמה however, says בריאה, I want you to know, אין דבר מושלם שיהיה רע, דבראה - There's nothing in the which is מושלם, coming together, if you put all the pieces of the puzzle together, it's not שייך that it is רוזה. רע - And the reason for this is because שכל מה שהקב"ה עושה הוא אך טוב מאד - on the one hand we know, שכל מה שהקב"ה עושה הוא אך טוב מאד , we have that אמונה that whatever טוב מאד does is טוב מאד. And we might add what the גמרא tells us that קבלה ברוך אַביד לטב עביד. So therefore says the רמח"ל being that we already know that whatever הנה does is only for the good, הוה לטב עביד when we look at a particular קודה of the world, מה שנראה חסר בצד אחד באחד - when we look at a particular נקודה and we see what appears to us to be a היסרון, but the truth is that היסרון becomes filled if we are able to connect and look at another part of the world, which really is the השלמה for this היסרון. But we, with our limited vision, are not able to make the connection between these two חלקים. And then we don't realize that there's another הלק, which is being משלים, that we find in a different היסרון ההוא אלא מפני . The only reason we perceive a certain היסרון in a particular area is only why? שלא נשלם - Because you don't have all the parts together. וכיון שישתלם - When all the pieces, and all the parts, and all the come together for one השלמה, then clearly we will see and recognize that this in fact is good.

So, בקיצור רבותי, what the מפר דעת תבונות, what the מפר דעת תבונות, what the במה"ל teaches us is a most important lesson in his ספר דעת תבונות, and that is again, that if a Yid looks at every הלק and הלק of the בנפרד, then certainly, says רמח"ל, you can be sure that he will see many pieces that in his mind are כולו רע. These are ענינים that have no פשט that have no ענינים. They're ענינים that have no ענינים And it appears to him, it appears to him that we have a situation, in fact, if it's צדיק ורע לו, it appears to him that we have a בריאה in the בריאה. Yes, on the other hand, he also recognizes that the חלק טוב. Certainly, he recognizes in certain areas that there is השגחה פרטית, and he also recognizes the חסד and the טוב שבו But he does not believe, he does not recognize, he does not see that we really have a perfect world in all areas. He only sees the טוב where he sees it. But on the other hand, he also notices and perceives that there are many, many היסרונות in the world. There are deficiencies in the world. The way he sees it, אהקדוש ברוך הוא 's creation, there's something missing, there's something lacking. There's the צדיק ורע לו, ורשע וטוב לו So to this comes the רמח"ל and says, Reb Yid, all I want you to do is look at the בריאה a little bit with a greater עמקות, with a deeper הבנה and with a more precise look and you will understand that every aspect of the בריאה is only one part of a השלמה, of one larger, bigger and better picture. And that is to bring out the ברוך הוא of הקדוש ברוך הוא in the world, which has to come out from each and every נברא, from every הלק the world. And if you think this way, then you will understand that when something הם ושלום happens to you, which appears to be , it appears to be a ביאור and it appears to be ביאור, without a reason, without a gews, without a היסרון, without a reason, without a case, with a case, with a case, without a case, without a case, without a case, withou only because you are looking at each and every thing בנפרד, you're looking at it as extra, separate. But the moment that you understand and you realize that whatever happened to you, that your experience is only a חלק קטן of the bigger, larger picture, then you will understand that each and every הלק is part of a תכלית to bring about this great, wonderful תכלית and there is no דע at all. אדרבה, this particular situation that you perceive to be אדרבה, this itself is needed and necessary to be משלים the bigger, beautiful picture. And then you will understand that באמת is there is no מציאות at all in the world.

לפי זה אבר"ל, according to the מהר"ל we can now better understand going back to the words of the לפי זה מהר"ל, according to the מהר"ל שבר מהר"ל was telling us. Because the מהר"ל was telling us. Because the מהר"ל מאבר שבר לא יַדְע וּלְטִיל שִׁיך לְיוֹם הַשַּׁבְּח שִׁיך לִיוֹם הַשְּׁבָּח שִׁיך לִיוֹם הַשְּׁבְּח שִׁיך לִיוֹם הַשְּׁבָּח שִׁיך לִיוֹם הַשְּׁבָּח שִׁיך לִיוֹם הַשְּׁבְּח שִׁיך לִיוֹם הַשְּבְּח שִׁיך לִיוֹם הַשְּבְּח שִׁיך לִיוֹם הַשְּׁבְּח שִׁיך לִיוֹם הַשְּבְּח שִׁיך לְיוֹם הַשְּׁבְּח שִׁיך לְיוֹם הַשְּבְּח שִׁיך לִיוֹם הַשְּבְּח שִׁיך לִיוֹם הַשְּבְּח שִׁיְּי שְׁיִלְיִם הַשְׁיִּי שְׁיִלְיִם הַשְּׁיבְּח שִׁיְּי שִׁיְבְּי בְּיִי לְשְׁיִר בְּיִי שְׁיִר לְיִוֹם הַשְּׁיבְּי בְּי בְּיִי לְּשִׁי בְּיִי בְּי לְּשְׁיִי בְּיִי לְּשְׁיִי בְּיי בְּשְׁיִי בְּיי לְיִים הַשְׁיִּי בְּי לְיִים הְשִׁיְבְּי בְּי לְּשְׁי בְּיִבְּי בְּיִי בְּיִי בְּישְׁיִים הְשִׁיְבְּי בְּיבְּי בְּי בְּיבְי שְׁיִּי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיבְי בְּיבְי בְּיִי בְּיבְּי בְּיבְי בְּיבְּי בְּיבְּים הְשִׁבְּיבְּי בְּיבְּים הְשִׁבְּיבְּים הְשִׁיבְּים הְשִׁבְּיבְּי בְּיבְי בְּבְּבְיב בְּיבְּים הְשִׁבְּבְיבְי בְּיבְּים הְשִׁבְּבְיבְי בְּבְּיבְ בְּבְּבְיב בְּיבְּים בְּשְּבְיבְּים בְּשְׁבְּבְּבְים בְּבְיבְים בְּשְׁבְּבְיבְּבְיב בְּבְיב בְּיבְּבְּבְיב בְּיב בְּיבְ

Says משה רבינו that the truth is מערים ברוך הוא - וכן בגלות מצרים that there was in משה רבינו that there was in משה לות מצרים that there was in משה של that the Yidden went through in מצרים and we see of all of the צר and all of the צרות that the Yidden went through in מצרים 210 years, which the הורה says really amounts in fact to being in 400 גלות years, how are we to understand, how can we see, how can we find any good hidden in אברים הראה לו השי"ת איך כל שלות המצריים להאבידם היה לטובה בא צרות מצרים הראה לו השי"ת איך כל שלות המצריים להאבידם היה לטובה.

שע"י כן היו because טובים because מערים בשם כל החכמות living in comfort and in tranquility, that allowed מצרים בשם כל החכמות to prosper and become a center in the world for culture and for הכמה, and as a result being that everything located itself in מצרים, we had a central point to be able to remove the sparks of הוב says קדושת מהם :ר' צדוק says קדושה הניצוצות קדושה הניצוצות קדושה המבירים - As you know that when the Yidden were in מצרים they actually removed all of the cracked sparks of המרים that were hidden in מצרים and in fact מצרים became a center of culture where all of the world concentrated themselves in מצרים had a center place where the המביח שוני were trapped from all over were found in מצרים. and the Yidden therefore had the opportunity to release and to redeem and to elevate all of these מתן תורה ביצוצות קדושים - In addition, this being a הכו הלות קדושים באמת כל הגליות לטובה - לא יוכל האדם לעמוד ע"ז in the Yidden went through, we know that there are four besides באווים באבי בהוה לעמוד ע"ז, גלות מדי, גלות בבל, גלות יוון, גלות אדום - ופני לא יראו emens time - אך בהווה ;גלות מדי, גלות בבל, גלות יוון, גלות אדום - ופני לא יראו sesides באווים - מצרים - ahead of time we're not able to see it, but it'll become a time יְרָאִיתָ אֶת אֶתְרִי - we will look behind and then we'll see the total picture, and we'll have a הבנה, בעי וו שווים באבוה וו בעוד באווים באבוה וו בעוד באווים באבוה וו בעוד באבות הבנה באבות באבות הבנה באבות בבל באבות הבנה בי האבנה באבות הבנה באבות

So we come to the realization that now while we are still here in this world that it's very difficult and very hard for us to understand what is the purpose of many many situations in the world that we perceive to be אבר. But as we already learned from the השלומה and from the השלומה in רמה"ל, says the השלומה, then we will see the השלומה of the world - then we will see a perfect world. We will look at the world with different lenses, we will then see the bigger picture, as the השלומה points out, we will then come to the realization, we will understand, that all the בריאה are not things for themselves, they're not individual pieces that have their own individual picture.

So therefore now to understand exactly what the מתנה of mum was, the question that we raised at the beginning of the shiur, it behooves us to take a look a little bit at the מלבי"ם also addresses himself to his question, and we will use the מלבי"ם, and we'll take the idea of the מַלבי"ם and connect it with the ideas that we have just now prepared, so we will veer off a little bit slightly from the מלבי"ם but we will use the מלבי"ם for our benefit. Let's take a look what the מלבי"ם is saying: כי אות הוא ביני וביניכם, says the בשבת (דף יב ע"ב) on the pasuk לדעת כי אני ה' מקדשכם" אמר הקב"ה למשה משה מתנה טובה יש לי בבית גנזי - I have a chashuv מלבי"ם. a good מלבי"ם, in my treasure house, מלבי"ם - says the מלבי"ם - says the מלבי"ם, without raising the question over here: רצה לומר - it's evident that the מלבי"ם also was bothered what is this new מתנה is giving כלל ישראל in the form of when we know that in fact שבת was already long given to us? So what is the new משה, what is the new idea that משה is supposed to impart the מתנה טובה that they are receiving now a great מתנה טובה a מתנה טובה - there's nothing new about שבת? Says the מלבי"ם - the intent of this הז"ל is, because I want you to know, says the רצה לומר מלבי"ם - because the pleasure of א"א שישיג האדם בחיים, עולם הבא on this world, we have no השגה whatsoever, we cannot understand, we cannot comprehend, we cannot relate to the idea of the immense, immense, tremendous, tremendous pleasures of ני בעוד הנפש. עולם הבא because כל זמן - because בשמה is still connected with the material, with our א"א שתצייר לעצמה, גוף - it's impossible even to imagine, certainly we don't know, we can't be משיג, but even to imagine it's not שייך even to imagine what it means - תענוג הנפש the pleasure that the נשמה will derive, והבלתי נקשר בחומר. In other words, עולם הבא of course is reserved for the נשמה, and כל זמן the is connected to the הומר we have no idea how the נשמה alone can find this tremendous tremendous pleasure because we relate to the נשמה as a נשמה while it's connected to our גוף, that is our השגה neshama-wise, and therefore we cannot even imagine and begin to fathom even scratch the surface of how a נשמה feels when the נשמה is totally divorced from the גוף, and to realize the tremendous pleasure that the נשמה can receive in עולם הבא. And it is for this very reason says the נשמה מיעודי עוה"ב - that's why, this is the reason that we find that the עוה"ב does not talk about עולם הבא about promising, שכר לעולם הבא we notice in the תורה when the חורה talks about שכר it always talks about things תורה whether it's אם בחקתי תלכו , again עולם הזה, and then in the וָהָתָבָם בּיוֹם לְאָהָבָה אָת ה׳: קריאת שמע of נְהָנָה אם אָנֹכִי מָצַוָּה אָתָכָם בִּיוֹם לְאָהָבָה אָת ה׳: קריאת שמע of וְהָנָה אם שַׁמֹע תַשְׁמַעוּ אֱלָ מַצַּוֹתִי אֲשֶׁר אָנֹכִי מָצַוָּה אָתָכָם בִּיוֹם לְאָהָבָה אָת ה׳ אָלהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל לְבַבְּכֶם, what does it say: תורה אָסָפָתָּ דְגָנֶךְ וְתִירשֶׁךְ וְיִצְהָרֶבּ. Always we find when the תורה. promises עולם הזה it talks about עולם הזה. And the obvious question is why doesn't the תורה mention the designated שכר which is prepared לעולם הבא And in fact this is a מהר"ל which was bothered by the greats of all time, no less than the מהר"ל himself discusses it in a place, the מלבי"ם tells us that the reason is because בכלל we would have no מלבי"ם, you're going to tell me it is something בכלל it would be sort of a situation that "What does it mean? What are you telling me about עולם הבא, what does that mean?" כל זמן - כי הוא נמנע ההשגה בחיי הגוף that we are in our earthly bodies, we have no השגה שה we can't even imagine what that means.

However, says the מלבי"ם, when שבת comes it is different, our השגה has changed totally completely because our constitution changes: עוה"ב, אחד מששים בעוה"ב - אולם שבת - אולם שבת הוא אחד מששים בעוה"ב now is giving the מצוה of שבת, which means שמן עונג שבת from the pleasure of מצוה ישראל the מצוה - ישיגו טעם מעניני עוה"ב שכת which means הקדוש ברוך הוא give us an opportunity to experience, and be מרגיש, somewhat a מעין עולם הבא even while we are still here in הקדוש ברוך. עולם הזה took a שטיקל עולם הבא and brought it down to עולם הזה that we should be able to be מרגיש and experience עולם הבא fact we are physically in אילם הזה And it is precisely this idea that is being presented that איילם הזה says when דו"ל tell us מענה של בבית גנזי ושבת שמה - what it means is שכר עוה"ב - I am giving them not only the מתנה סובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה of שבת they already had, they had it in מרה, it was given in the עשרת הדיברות. But what is being given to שבת לל ישראל, it was given in the עשרת הדיברות. the שבת הגדול ;בני ישראל, the שבת הגדול ;בני ישראל experience of שבת, that is that is being now imparted to the שבת הגדול ;בני ישראל עולם הבא, that's why it's called the שכת הגדול שכת and שכולו שכו that's why it's referred to as a מתנה טובה והיא בבית גנזיו, יום שכולו which is the צולם הבא, in this treasure house, because עולם הבא, truly speaking, is not down here. בית גנזיו is in the upper world, it's hidden from us. שטיקל עולם הבא took out a שטיקל עולם הבא, he took out a צולמות עליונים from the שטיקל עולם הבא brought it down here in the form of שבש, because שא"א שירגיש אותו האדם בחייו - a person can't experience שה"א שירגיש when he's alive, עולם a little bit of כל ישראל שהם יירשו השבת הגנוז הזה לעוה"ב - a little bit, says the הקדוש ברוך הוא או הקדוש ברוך. I want to give כל ישראל in this world as well, I want to give a little bit of עולם הבא that I have stashed away up in the עולמות העליונים; the הבא the יום שכולו שבת which in fact in its fullest sense of the world will be experienced in עולם הבא, but I want to give them some taste of it in עולם הזה as well, at least somewhat, a little bit of a taste, a little bit of a shpear in עולם הזה, and this will be our על ידי מצוה שבת שעל ידו נרגיש תענוגי עולם הבא - we'll be able to be מרגיש תענוגי עולם הבא.

If we are מתבונן in what we are talking about, based upon the מהר"ל and the מתבונן, then we will understand very clearly the מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית a Yid gets up and he says תפילות שבת and תפילות שבת a Yid gets up and he says מה רבו מעשיך ה' כולם he looks at הקודש ברוך הוא 's wonderful wonderful creation and instinctively he expresses himself with song, with ecstasy, he says ריבוי , you created such a wonderful world! But his perception at that time is מה רבו מעשיך ה' what he sees is ריבוי, what he sees is in the בריאה, he sees מעשים, many many different things and certainly from these different מעשים he receives התפלאות and he says 'מה רבו מעשיך, and according to his הַבְּנַה at that time they have no שייכות one to the other. And based upon that השקפה, yes on the one hand he's able to say מה רבו מעשיך, but based upon that השקפה if he sees the world as being a world of דיבוי מעשים it's still ייתכן it's nit's that חס ושלום he can fall into the great מצדיק ורע לו that the מבת mentions in the הקדמה to הקדמה to השקפה, the השקפה, the השקפה of השקפה is totally different because is the השלמה of the entire בריאה, which means that on שבת it becomes clearly revealed the יוצר הכל of the entire יוצר הכל. On שבת we come to the realization there is nothing בנפרד, there's nothing separate, but rather each and every כל חלק וחלק, חלק is one of one big picture together, whose purpose is to bring out from each and every השלמה of one big picture together, whose purpose is to bring out from each and every. הקדוש ברוך הוא בעולמו therefore now we can better understand why we emphasize on שבת when we say הכל יודוך והכל יאמרו אין קדוש כהשם when we say שבת because that is the ייקר יסוד in the שבת of שבת, not to look at everything בנפרד. The עיקר שירה שבת, שבת because that is the עיקר שירה of עיקר שירה, is להגיד כי , and that is why? Because we understand that הכל יודוך, and that is why? Because we understand that הכל יודוך, that the entire בריאה כולו יחד together, express in the form of a symphony the הודאה of השבת טוב להודות לה axpresses it on its own, but it's all part of one symphony together in one harmony and in unison to bring out the tremendous שירה and the השלמה of השלמה and to sing thanks to אהקדוש ברוך הוא And therefore, as we just learned in the מלבי"ם, that משבת is a מתנה טובה which means that הקדוש ברוך הוא give טולם הבא a taste of עולם הבא, on שבת, according to the מצין עולם, that each and every Yid is able to be מצין עולם, is able to taste, a מצין עולם א , it means therefore that on שבת we come to the realization of הכל יודוך. Now we understand the מהר"ל why on each and every שבת we come to the realization of משיה מול להדות להי שבת basically is already now, even before שבת we come to the realization of להגיד כי יַשֶּׁר הי and להגיד כי יַשֶּׁר הי each and every שבת we are whisked out of עולם הזה and transplanted into the world of שבת is שבת is שבת which means we come to the השגה of יודוך הכל ישבחוך and the הלקים, they are not a דבר נפרד, that everything together is one big הדולה שיתגלה כבוד מלכותו בעולם serving one תכלית הבריאה שיתגלה כבוד מלכותו

נדאי בראמ לוחות אַבְנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ, וְשַׁמְר מְשָׁהָ וְשִׁהְ בָּמַהְנַת חָלְקוֹ, כִּי עֶבֶד נָאֲמָן קָרְאת אָמר אמרי אמר אמרי אמר שבת. The Gerrer Rebbe pointed out that we say in the davening of שבת we say וֹי שָּבְּת בְּרִאשׁוֹ נַתַּתְּ לּוֹ. בְּלִיל תִּפְּאֶרֶת בְּרִאשׁוֹ נַתַתְּ לֹוֹ, מְשָׁבְּת מְשָׁהְ בְּמַהְ שְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת אַבְנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ, וְשַׁבְּת שׁבְּת we have here basically we have two shtark וּלְבִי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת אוּ אוּ אוּ אוֹרוֹת אבנים שׁבְּת שׁבְּת שׁבְּת אוּ אוֹרוֹת אבנים שׁבּת שׁבִּת שׁבְּת שׁבְּת שׁבְּת לוֹּחוֹת אַבְנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ וְבָתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת בּיהוֹ שְׁנִי לּוֹחוֹת אַבְנִים הוֹרִיד בְּיָתוֹ בַּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת אוֹיִר שִׁבָּת יִשְׁבָּת יִשְׁבָּת יִּשְׁבָּת יִשְׁבָּת יִשְׁבָּת וֹיִי שִׁרָּת שַׁבָּת אוּ אוֹיִר וֹיִישְׁבָּת בְּהָחוֹ אַבְנִים הוֹרִיד בְּיָרוֹ וְבָתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת בּוֹת אוֹיִר וֹיִשְׁבָּת יִשְׁבָּת יִשְׁבָּת יִשְׁבָת יִשְׁבָּת יִשְׁבָּת יִשְׁבָּת שִׁבְּת שִׁבְּת שִׁבְּת שִׁבְת שִׁבְּת שִׁבְת שִׁבְּת שִׁבְּת שִׁבְּת שִׁבְּת שִׁבְּת שִׁבְּת שִׁבְּת שִׁבְּת שִׁבְת שִׁבְת שִׁבְת שִׁבְת שִׁבְּת שִׁבְת שִׁבְת שִׁבְּת שִׁבְת שִׁבְּת שִׁבְת שִׁבְת שְׁבָּת לְקַבְּשׁוֹ יוֹים הַשַּבָּת לְקַבְּשׁוֹ יוֹם הַשַּבָּת לְקַבְּשׁוֹ יוֹם הַשְּבָּת לְקַבְּשׁוֹ יוֹם הַשְּבָּת לְקַבְּשׁוֹ themselves, either לוחות themselves?

Says the אמרי אמת that I want you to know that לוחות לאוויר לאוויר בשעת שבירת הלוחות פרחו כל האותיות לאוויר that Il want you to know that בשעת שבירת הלוחות פרחו כל actually flew off the לוחות and actually they were suspended themselves, they flew up into the air, they went back to שמים, all of the אותיות of the אוהות, they removed themselves from the אותיות and they went back to אותיות, they were אותיות - floating in the air, הוץ - except, except says the אמרי אמת, the שמירת שבת The הוא of אותיות of always remained etched and carved on the הקוק. Even after the הקוק where the rest of the לוחות of the אותיות were but not the אַמִּירַת שַׁבַּת oo אַמִירָת שַׁבַּת but not the אַמירָת שַׁבַּת And a רָאַיָּה to this, says the אמרי אמת is because after the דיבור הראשון, the דיבור הראשון, לא the first משה רבינו that משה spoke to כלל ישראל was as we see in פרשת כי תשא ושמרו בני ישראל. (Of course we are going with the שיטה we know there's a מחלוקת ראשונים as to what came first, was חטא העגל first or do we say אין מוקדם ומאוחר בתורה. If we say it means אין מוקדם ומאוחר בתורה it means אין מוקדם ומאוחר בתורה it means אין מוקדם ומאוחר בתורה speaks פרשת כי תשא to show us, to teach us, that the חטא העגל was not שולט on the ושמרו בני ישראל את השבת was not חטא העגל on the לוחות regarding Shabbos. Therefore, this is the meaning when we say הֹּרְיד בָּיָדוֹ that means even after the הֹרָיד בָּיָדוֹ means even after the אותיות שבירת הלוחות ישבירת שבת it's still written שמירת שבת whereas all of the other אותיות of the אותיות of the אותיות there. The exception is that ישני לוחות אבנים הוריך בידו and what always remained there, כעדין - written there; עדיין - still, forever - וַכַן כַּתוֹב בָּתוֹרַתָּד: וְשַׁמָרוּ בָנֵי יִשְׂרָאַל אָת הַשַּׁבַּת is because יְבֹיַ יַשְׁרָאַל אָת הַשַּׁבַּת is because יְבַיִי יַשְׁרָאַל אָת הַשַּׁבַּת is because יְבִי יַשְׁרָאַל אָת הַשַּׁבַּת because after the משה העגל we find that the משה רבינו speaks to משה ושמרו is is ושמרו to show that the הטא העגל was not שולט on שָׁבַּת.

And therefore when Shabbos comes, everything is answered, all questions are answered for a Yid, because a Yid when he stands up Shabbos and he says מָרְגִישׁ הָשִׁבְּח, he's actually מרגיש, he feels in his bones לְהַגִּיד כִּי יָשֶׁר הֹ', he comes to the realization that הכל ידוך הכל ישבחוך.

 with a '. So therefore when it comes to שבת we say the word א היא פריי של is with a ', to tell us that although taka we are living in היה, אות ', so therefore when it comes in because באמת עולם הזה as the אות ' and tells us, but when שבת tells us, but when אות ' as the אות ' as the אות ' as the אות ' and tells us, but when מנחות הבא in fact says in אות ', that is the אות ' as the אות ' and the בימיות הבא that's why we have a אות ' and the קרושת בתר and the קרושת בתר שבת החדרין לז ע"ב ווקא ' that is the אות ' שבת החדרין לז ע"ב ווקא ' שבת החדרין הוא עולם הוא pointed out in ברואה אות בתר הוא לא עולם הוא שבת החדרין הוא שבת החדרין הוא עולם בודו מלא עולם בודו מלא עולם הוא שבת החדרין הוא שבות החדרין הוא שנים שים החדרים שים החדרים שוא שבות החדרים החדרים שוא שבות החדרים הוא שבות החדרים הוא שנים החדרים הוא שנים החדרים הוא שבות החדרים החדרים הוא שבות החדרים הוא שבות החדרים הוא שבות החדרים הוא שבות החדרים הוא שנים החדרים הוא שבות החדרים הוא שביא שביש הוא שביה הוא שביש הוא הוא הוא שביש הוא הוא שביש הוא הוא הוא הוא הוא הוא הוא

So when שבת comes we are מונה מרגיש and to be מרגיש, as the מלבי"ם מלבי"ם מלבי"ם מלבי tells us. And therefore we now understand very well again what the מזמור שיר ליום השבת tells us, that שבת we were able truly to sing the song and to say שבת we were able truly to sing the song and to say שבר , and not to be perturbed and not to be bothered by the קושיות, and not to be perturbed and not to be bothered by the בפרוח רשעים כמו עשב, because we have to understand that in this world our אָישׁ בַּעַר לֹא יֵבְין אֶת זֹאת for בחינה of הבנה and our אָישׁ בַּעַר לֹא יֵבְין אֶת זֹאת that in fact נישר בו אמן כן יהי רצון that in fact צורי ולא צורי ולא צורי ולא צורי ולא עולתה בו אמן כן יהי רצון.